

Predikatie over 1 Korinthe 11:28, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 17 juni 1953 te Den Haag

Gezongen: Psalm 68:2 en 17.

Gelezen: 1 Korinthe 11:17-34.

Gebed:

Doe ons, algenoegzaam en aanbiddelijk Opperwezen, enig, eeuwig en drie-enig God, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, en van Wie al wat leeft volstrekt afhankelijk is, naderen tot U met eerbied en onderwerping des harten. Ach, doe ons iets verstaan van hetgeen de dichter heeft doen uitroepen: ‘Gij zijt God, ja, Gij alleen.’

Gij hebt ons bewaard, ons gehouden in het bezit van ons leven, gezondheid en krachten, ons gegeven een betrekkelijke rust om ons heen. Hoe groot zijn deze voorrechten. We hebben ze alle verzondigd, en we hebben ze te danken aan Uw lijden en sterven. Zonder Uw vernedering zou er geen enkele zegen zijn, Heere. Leer ons de dingen zien in het rechte licht. Het rechte licht zijt Gij. En ‘in Uw licht zien wij het licht’.

Wil ons aanzien in de Zoon Uwer liefde en ons genadiglijk vergeven onze ongerechtigheid, want die is groot. Wil naar Uw beeld ons vernieuwen en ons bekwaam en gewillig maken om het pad Uwer geboden te lopen. Laat ons daarin lust hebben, onze vreugde, onze blijdschap, onze sterkte, onze troost.

We zijn samengekomen om met elkander de waarheid te overdenken. Maar dan niet de waarheid zoals zij bestaat in onze voorstellingen, want dat is geen waarheid, maar de waarheid gelijk zij in U is. Maar hiertoe is geen mens bekwaam. Geef ons dan wat we behoeven om te spreken woorden van waarheid en van gezond verstand. En breng door de onwederstandelijke werking van Uw Geest deze woorden diep in ons hart. Laat ons vragen, vragen en blijven vragen, totdat we antwoord hebben. En laat ons daarna vanuit het antwoord dat ons geschonken is, vragen en blijven vragen.

Een is er onder ons die na lange tijd weer hier mocht komen. Zegen haar met dankbaarheid, met verlegenheid, met verwondering, met beschaamdheid, met bekering. Wil in het algemeen onze zieken gedenken.

Wil Uw Kerk onderhouden, uitbreiden, hier en elders. Wil U ontfermen over het mensdom. Ach, het vindt dat het zich moet helpen en het kan zich niet helpen. Erbarm U.

Amen.

Gezongen: Psalm 119:1 en 2.

Het is, mijn zeer geachte toehoorders, ons voornemen om vandaag over veertien dagen de tafel van het nieuwe verbond hier te doen aanrichten, en daarom zouden we vanavond ons in de weg wensen te stellen een woord van voorbereiding te spreken. We wensen iets te zeggen over en naar aanleiding van de bekende woorden die gij vindt in 1 Korinthe 11, het 28e vers:

‘De mens beproeve zichzelf.’

In de gemeente van Korinthe was er veel dat niet zo kon blijven. Er waren partijenschappen. Men noemde zich, de een naar Paulus, een ander naar Apollos, een derde naar Cefas, een vierde naar Christus. Er was iemand die in een ongeoorloofde betrekking stond tot de vrouw van zijn vader. Men trok elkander voor de rechterstoelen van de onrechtvaardigen. En bij de viering van het Heilig Avondmaal waren ongeregelheden. De apostel bestraft de gemeente en zegt dat men, voordat men ten Avondmaal gaat, zichzelf zal beproeven, want dat indien men dit niet deed, over de gemeente een oordeel Gods zou komen.

‘De mens beproeve zichzelf.’ ‘De mens...’ Het Avondmaal is een Goddelijke instelling. Christus heeft het ingezet, niet voor een bepaalde tijd, maar voor alle tijden, gezegd: Doe dat totdat Ik kom (1 Kor. 11:25, 26). Hij wist ook hoe het in de verschillende gemeenten zou zijn, zoals dat ook blijkt uit hetgeen wij u gezegd hebben. Dit heeft Hem niet verhinderd om het Avondmaal te gebieden.

‘De mens beproeve zichzelf.’ Dat is: hij geve zich rekenschap van zijn verhouding tot het Avondmaal – de mens, wie hij ook zij, bekeerd of onbekeerd, begenadigd of onbegenadigd.

‘De mens beproeve zichzelf.’ Ik ga u nu enige dingen zeggen die bekend

zijn en welke gij ook wel weet, maar waaraan dikwijls niet de gewenste aandacht wordt gegeven.

Christus dan heeft het Avondmaal ingesteld. Voor wie? Wel, voor de christen. En wie is een christen? Die in Christus is, met de Heere Jezus is verenigd, verenigd door het geloof, die zelf Christus in zich heeft en, gelijk gezegd, gevonden wordt in Jezus Christus. En als men nu niet in Christus is, is men dan geen christen? Dan is men ook een christen, maar in naam. Een naamchristen is men dan. Men moet groot verschil leren maken tussen in naam Christus aan te hangen, en in Hem *ingeënt* te zijn.

‘...welke’, zo staat er in het formulier, ‘Christus alleen voor Zijn gelovigen verordineerd heeft.’ Er is meer dan één geloof. Er is een geloof van blote toestemming, er is een wondergeloof, er is een tijd-, waan- of schijn-geloof – en er is een *oprecht* geloof. Wat is het onderscheid? Zou u het kunnen zeggen? Wat is het onderscheid tussen oprecht geloof en wondergeloof, historisch geloof, waan-, tijd- of schijn-geloof? Het onderscheid is dit: waar het geloof niet oprecht is, daar ontbreekt de vernedering – nederigheid immers gaat voor de eer – daar is men niet gekomen in het dal van ootmoed. En alleen met de ootmoedigen is wijsheid, wijsheid onder meer om met de aangeboden genade te werken. Wanneer de wijsheid ontbreekt, dan is het koopgeld in de hand van een zot (Spr. 17:16). Als het geloof niet oprecht is, dan kent men de leiding tot Christus niet. Men spreekt wel over Hem en men heeft het over het geloof, maar zomaar in het algemeen, vaag, met veel verwarring. Dus, waar het geloof niet oprecht is, daar kent men de leiding tot Christus niet. Wanneer het geloof niet het oprechte geloof is, weet men niet wat het is gezondigd te hebben tegen God. Men weet wel dat men gezondigd heeft. Dat weet ieder mens. Maar als het geloof niet oprecht is, dan weet men niet wat het betekent *tegen God* gezondigd te hebben. Wanneer het geloof niet oprecht is, dan is er niet het onbepaalde voornemen om de Heere te volgen door het bezaaide, maar ook door het ónbezaaide. We vinden in het boek Job: ‘Zal hij God aanroepen te allen tijde?’ (Job 27:10). Deze vraag wordt gedaan met het oog op de huichelaar. Het antwoord is ontkennend. Want wat doet deze mens? Hij trekt zich terug, als het erop aankomt, van welk terugtrekken u veel kunt lezen in ‘De Christenreis naar de eeuwigheid’, en ook in de Bijbel. Hij trekt zich terug, zoals de rijke jongeling, Saul en zovelen gedaan hebben.

Het Avondmaal des Heeren is voor de levenden, voor hen die geestelijk leven. Dit is duidelijk. Maar hoe is het met het leven? Wanneer u deze vraag gesteld wordt, dan moet u hierover niet theoretiseren. Theoretiseren helpt niet. Theoretiseren is bedrieglijk. Wanneer u gevraagd wordt wat het leven is, dan zegt u dit: 'Ik was verloren in mijzelf. Toen is Christus tot mij gekomen. Hij opende voor Zichzelf de deur, de gesloten deur van mijn hart. Toen Hij dit gedaan had, heb ik zelf ook de deur van mijn hart geopend. Het gevolg hiervan was dat er een vereniging tot stand was gekomen tussen Hem en mij. Tóén heb ik het leven leren kennen, terwijl ik voor die tijd van het leven niets geweten had.' Als dit uw antwoord is, het antwoord op de vraag wat het leven is, dan bezit u het leven. En wat is dan dit leven? Daarop heeft men tegelijkertijd een antwoord. Want als Christus tot ons gekomen is en wij tot Hem, dan hebben wij Hem omhelsd. Maar de Heere Jezus is van Zijn weldaden niet gescheiden. Dus, wie Christus omhelst, eigent zich tegelijkertijd toe de weldaden die Christus verworven heeft, en deze weldaden zijn onder meer vergeving van zonden, een recht op het leven, en vernieuwing. Ligt het zo in uw hart? O mens, denk niet dat het goed zou zijn met u, als het zo niet in uw hart werd gevonden! Och, bedrieg u dan toch niet langer!

Er is spijs en drank, brood en wijn. Er moet dus worden gegeten en gedronken. Kunt u eten en drinken? Neen, u kunt niet eten en drinken, tenminste niet op geestelijke wijze, want u hebt geen mond, geen maag, geen smaak, geen gevoel, als u niet wedergeboren bent. Als een mens wedergeboren is – misschien is het u bekend – dan is hem gegeven een oog om te zien, een oor om te horen, een mond om te eten, gehemelte om te proeven en te smaken. Er is een nieuwe mens geschapen als iemand wedergeboren is, een nieuwe mens. En deze mens heeft in het geestelijke, wat ieder mens in het natuurlijke bezit. Er kan in wat men van nature bezit somtijds gebrek wezen. Dit is in het geestelijke niet. De geestelijke mens is een welgeschapen mens. Dat is de wedergeboorte.

Er moet trek wezen. Als men zich aan een welvoorzien dis zet, maar er is geen trek, wat dan? Ach, dat is zo onaangenaam voor de gastvrouw. De gastvrouw wil dat gij haar spijs eer aandoet. En dan is zij er ook nog wel op gesteld dat ge zegt: 'Hoe heerlijk!' Er moet trek wezen. Maar een natuurlijk mens, een mens buiten de genade – ja, hij heeft wel trek, maar

niet naar geestelijke spijs. ‘Den gansen dag’, staat er, ‘begeert hij begeerlijke dingen’ (Spr. 21:26), maar hij begeert Christus niet en de genade niet. Maar een geestelijk mens – heeft hij dan trek uit kracht daarvan dat hij een geestelijk mens is? Ook niet. Maar, de Heere brengt geestelijke mensen gedurig in verlegenheid, onder kruis en in bezwaar en in allerlei moeilijkheden. En wanneer Hij dat gedaan heeft, dan werkt Hij de trek naar geestelijk voedsel. ‘Als zij door het dal der moerbeziebomen doorgaan, stellen zij Hem tot een Fontein; ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken’ (Ps. 84:7). De natuurlijke mens moet zijn ellende verkroppen, en dan komt er dikwijls heel wat kijken. De geestelijke mens wordt door de moeilijkheden die hij heeft, gedrongen om zijn toevlucht te nemen tot de Heere, en dan ontvangt hij een gebed, zoals Paulus dit beschrijft in Romeinen 8 vers 26: ‘Wij weten niet wat wij bidden zullen gelijk het behoort, maar de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen.’ Onuitsprekelijke zuchtingen, dat zijn de zuchtingen die een mens heeft wanneer hij geen raad weet van de moeilijkheden. En zulke zuchtingen dringen door tot in de oren van de Heere Zebaoth. Daarom is het zo gelukkig dat wij moeiten hebben. ‘Het uitnemendste van die’, zegt de dichter van de 90e Psalm (vs. 10), ‘is moeite en verdriet’ (vs. 10). Wat zegt ge ervan?

Waar de genade is, daar moet ze toenemen. ‘Wast op in de genade en kennis’, staat er, ‘van onzen Heere en Zaligmaker Jezus Christus’ (2 Petr. 3:18). Een mens kan maar niet zo blijven zoals hij geboren is. Veronderstel – het is te mal om het te noemen – veronderstel dat een pasgeboren kind over zes jaar nog dat pasgeboren kind was! Maar zo is het in het geestelijke ook. Er moet heel wat veranderd zijn in enkele jaren. Heel wat. Niet in de grond; in de grond blijft het. Maar als u genade bezit, dan moet u in staat zijn om uit de schat des harten oude en nieuwe dingen voort te brengen (Matth. 13:52). Wanneer u hiertoe niet in staat zijt, dan is het zeer de vraag of u genade bezit. En er zijn er wat die voorgeven genade te bezitten, die zonder belangwekkende genade door het leven gaan. Zoals het voor tien jaar was, zo is het nog. Zij hebben feitelijk niets te zeggen!

Maar hoe zal nu een mens opwassen in de genade? Er zijn beloften, en deze beloften zijn in Christus. En nu wast een mens op in de genade als hij met de beloften werkt. Niet met zijn genade. Niet met de genade die in hem is. Maar met de beloften die in Christus Jezus zijn ja en in Hem amen

(2 Kor. 1:20). Verstaat u dit? Wat voor verstand hebt u hiervan, wat voor begrip hebt u hiervan? Wel, beloften veronderstellen een bepaalde toestand. Wanneer nu een mens in een bepaalde toestand is, dan roept hij maar niet alleen: ‘Help, help, help!’ Want dat is eigenlijk geen bidden. Dat kan er wel tussendoor komen, maar als het alleen een geroep om hulp is, dan is dit eigenlijk het bidden niet. Maar hem wordt de belofte gewezen, en met deze belofte wordt hij werkzaam, en dan heeft hij een gebed over de belofte heen, rustende daarbij op de belofte. En dan staat er: ‘Al wat gij den Vader zult bidden in Mijn Naam, dat zal Hij u geven’ (Joh. 16:23). En dan komen de grote dingen, de grote dingen. Zijn deze dingen altijd groot? De Schrift spreekt van de dag der kleine dingen (Zach. 4:10). Maar de kleine dingen zijn altijd ook grote dingen. En dat is de vermeerdering van de genade. Als nu de jaren kunnen voorbij lopen, vliegen, zonder dat u hieraan kennis krijgt, onderzoekt het dan nog eens of u wel genade bezit. Want waarlijk de tekenen zijn niet gunstig bij u.

Maar dit is niet alles. Men is niet alleen op de wereld, maar men is ook niet alleen in de Kerk van God. Er zijn nog anderen. Hoe staat men tegenover dezen? In welke verhouding staat men tegenover de anderen? Er moet liefde wezen. Want de liefde, zegt de apostel Johannes, is een teken dat men overgegaan is uit de dood in het leven (1 Joh. 3:14). De liefde tot de broeders moet er wezen en moet ook door het Heilig Avondmaal, door het gebruik van het Heilig Avondmaal aangewakkerd worden. Deze liefde bestaat nu niet alleen hierin, dat men zijn naaste wat geeft. Want dat doet de wereld waarlijk ook wel. De offervaardigheid van de wereld kan groot wezen. Maar de liefde tot de naaste is, dat men hem een vlezen hart toedraagt. Dat is ook de liefde Gods, dat men Hem een vlezen hart toedraagt. Werk dat maar uit. Dat is de liefde tot de naaste: men draagt hem een vlezen hart toe, geen stenen hart. Werk dat nu maar uit.

Gezongen: Psalm 84:2.

Dus, om aan het Avondmaal te kunnen komen, daar recht toe te hebben, moet men gerechtvaardigd zijn, geheiligd wezen, wedergeboren zijn, zich tot God bekeerd hebben. Deze zegeningen zijn de zegeningen van het verbond, van het nieuwe verbond. Wanneer nu iemand ze mist, dan is

dit een bewijs dat hij niet in het verbond is. Maar als men niet in het verbond is, dan heeft men ook geen recht op de zegels: Doop en Avondmaal. Het is met het Avondmaal zoals het is met de Doop. Wat doet de Doop? De Doop is een teken en een zegel. En waarvan is de Doop een teken en zegel? Van de genade. En wat moeten we onder de genade verstaan? Het zijn in de Heere Jezus en het bezit van Hem en Zijn weldaden. De Doop is het teken en zegel van deze weldaden. Dus de Doop betekent en verzegelt; hij verzegelt de genade Gods in de mens, dus, nog eens: het zijn van hem in Christus en van Christus in hem, het bezit van de weldaden die Christus verworven heeft, ook de bijzondere beloften die de Heere somtijds aan de gelovigen gedaan heeft. Dus: teken en zegel.

De waarheid van deze dingen moet er zijn. Als nu deze zaken in uw hart gevonden worden, dan kan er toch nog wel veel strijd wezen, zware aanvechtingen zelfs. En wat dan? Moet men zich dan onthouden? Of wat moet men doen? Dan moet men zich afzonderen, hiervoor de tijd nemen, de eenzaamheid zoeken, en zijn zaken voor God neerleggen, zich uitspreken voor de Heere, en tot de Heere naderen met vragen als deze: ‘Heere, is het U niet bekend dat ik voor U een vernederd mens ben geworden vanwege mijn schuld en zonde, vanwege de zonde die ik gedaan heb in Adam en in eigen persoon, vanwege mijn toegerekende schuld en de schuld die ik zelf gemaakt heb? Is dat U niet bekend, Heere?’ Dan moet u verder gaan en vragen: ‘Heere, is het niet waar dat Ge tot me gekomen zijt, dat Ge Uw ganse hart aan mij hebt geopenbaard, de Heere Jezus, Uw Zoon, mij bekendgemaakt hebt, en mij te verstaan gegeven hebt hoe Gij in Christus de wereld waart met Uzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en vele andere dingen die hiermee in verband staan? Is het niet waar, Heere, dat U dit gedaan hebt?’ Verder: ‘Heere, is het U niet bekend dat ik toen tot U ben gekomen, niet door eigen kracht, maar door Uw kracht, door U getrokken, en gebracht tot Uw Zoon, en dat ik toen in Uw Zoon U als mijn Vader heb leren kennen? Is U dat niet bekend, Heere? Heb ik dat verzonnen? Of heeft U dat in mij gewerkt? Heere, is het U niet bekend dat in die ogenblikken ik de wedergeboorte leerde verstaan en al de weldaden van het verbond der genade? Is U dit alles niet bekend?’ Zo moet u naderen tot de Heere. En als u een echte zijt, een echt christenmens, dan zult u zeer waarschijnlijk reeds bij de eerste maal dat u dit doet, enig antwoord

van het Opperwezen ontvangen aangaande deze zaak. En als het niet bij de eerste maal geschiedt, en u houdt vol, dan zal het toch wel komen. Nog eens: als u een echt christenmens zijt. Is u dit niet, och, er zijn verschillende wegen, er zijn heel wat wegen, en dan zult u wel een van deze wegen inslaan en u geholpen vinden en voortgaan met een leven in bedrog. Maar dat houdt u dan niet vol. Er zal dan een ogenblik komen, waarin het zijn zal: 'Kom in, gij huisvrouw van Jerobeam' (1 Kon. 14:6). Dat heeft ieder mens die zich bedriegt, te wachten.

En nu moet ieder mens zich bij deze gegevens neerleggen en zichzelf onderzoeken, zich onderzoeken ten eerste ten aanzien van zijn staat en dan ook ten aanzien van zijn stand. Ten aanzien van zijn staat: een goede staat krijgt een mens door de rechtvaardigmaking. En een goede stand krijgt een mens wanneer hij de heiligmaking najaagt, 'zonder welke niemand den Heere zien zal' (Hebr. 12:14). Ten aanzien van deze twee zaken moet ieder mens zich onderzoeken. Doe dat! Want, recht op het Avondmaal en recht op de hemel zijn gelijke zaken. Daarom, doe het. Maak u er niet vanaf door te zeggen: 'Och ja, ik weet het allang dat ik niet de persoon ben om aan het Avondmaal te komen. Dat weet ik allang.' En toch onbekeerd, nog? Weet u wel wat u zegt wanneer u zo spreekt: 'Dat weet ik allang'? Weet u wel wat u zegt? U moest er voor schrikken. U moest er door gaan beven. Want hiermee geeft u toch uiting aan uw onverschilligheid? Hiermee zegt u toch dat het u niet deert onbekeerd te zijn? Maar het zal zo anders worden! Er zal een ogenblik aanbreken waarin het u wél zal deren dat u onbekeerd is. Want vreselijk is het te vallen in de handen van God Die leeft.

Amen.

Gebed:

Gij wilde dit alles nog geven, Heere. Ge hadt ook onze mond kunnen sluiten; Gij hadt veel andere dingen kunnen doen in een rechtmatig oordeel. Wil het nog gebruiken voor spreker en hoorder. Doe er ons mee inkeren, en laat ons de dingen ter harte gaan, de dingen die genoemd zijn. Doe er ons ons bij neerleggen en doe er ons ons eerlijk tegenover plaatsen. Doe ons ons eerlijk afvragen: 'Is het zo bij mij? Is het werkelijk zo bij mij? Wanneer is het zo bij mij geworden? Zegt mij het Woord en zegt mij ook

de Heilige Geest dat het zo in de grond bij mij is?’ En Heere, als het dan in de grond zo bij ons is, laat er dan ook overheen komen de vruchtbaar makende werking van Uw Heilige Geest: Noordenwind en Zuidenwind, opdat de specerijen mogen uitvloeien, en Gij, komende in Uw hof, edele vruchten moge genieten.

Heere, doe ons dan deze zaken overdenken. Geef dat zij bij ons blijven. Wij hebben misschien zoveel gehoord dat niet bij ons gebleven is. Geef dat deze dingen bij ons mogen blijven, telkens mogen terugkomen, dat ze ons mogen plaatsen voor de vragen van het leven, van het tijdelijke, van het eeuwige, van het lichamelijke, van het geestelijke leven, mogen plaatsen voor de vragen van heden en toekomst, mogen plaatsen voor de vragen van de geschiedenis van de ingestelde kerk, van de geschiedenis van de volkeren, van onze eigen geschiedenis. Leer het ons dan. Leer het ons door Uw Woord en Geest. En laat ons hart verklaard wezen in het woord van de psalmdichter: ‘Eén ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken.’

Amen.

Gezongen: Psalm 139:1.

Catechisatie over Christus als het Licht der wereld, gehouden door ds. J.P. Paauwe op 7 oktober 1938 te Den Haag

Gezongen: Psalm 111:1, 2, 3 en 4.

Gebed:

Ach, Heere, doe ons tot U naderen. Geef dat wij dit doen mogen met eerbied en ontzag. Gij hebt ons welgedaan, ons geschonken vele voorrechten – voorrechten waarvan anderen niet kunnen genieten. Doe ons Uw goedheid opmerken, erkennen en waarderen. Wil ons aanzien en gedenken in de Zoon Uwer liefde. Voor ieder van ons is dit volstrekt noodzakelijk, want in onszelf hebben wij geen waardigheid. Leid ons in de weg die goed is, waarvan het einde is verheerlijking van U en de zaligheid van ons. Wil in deze ogenblikken ons gedenken, ons licht en kracht schenken om over de dingen van Uw Koninkrijk na te denken, daarover te spreken en er

op de rechte wijze naar te luisteren. Treed met ons niet in het gericht en vergeef ons onze zonden. Reinig ons hart en vernieuw in het binnenste van ons een vaste geest.

Amen.

Wij hebben nog iets te zeggen over de tijd van de opstanding van de Heere Jezus Christus. Wij wisten al, en de Schrift zegt het ook, dat de Heere Jezus vroeg in de morgen is opgestaan. De vrouwen waren zeer vroeg in de morgen naar het graf gegaan, maar toen zij er aankwamen, was de Heere Jezus toch al uit de doden opgestaan. Dit zegt ons twee dingen. Ten eerste, dat de Heere Jezus is de Zon, het Licht. Zo wordt Hij dan ook in de Schrift, in de profetieën van Maleachi (hfdst. 4:2), ‘de Zon der gerechtigheid’ genoemd. Zelf heeft Hij Zich genoemd het Licht, en wel het Licht der wereld. In Johannes 8 vinden wij: ‘Ik ben het Licht der wereld’ (vs. 12).

Terwijl ik hierover nadacht, namelijk dat de Heere Jezus in de Schrift en door Zichzelf genoemd wordt het Licht, de Zon, het Licht der wereld, zei ik tegen mijzelf: er is toch werkelijk wat nodig, er moet toch wat overwonnen worden, er moet toch telkens wat overwonnen worden, zal een mens geloven en in het geloof volharden. Dat betekent nogal wat, wanneer ons gezegd wordt dat de Heere Jezus het Licht is of de Zon! Dat is aan de ene kant wel een schoon woord, daar is aan de ene zijde wel mee uitgedrukt een grote en heerlijke waarheid – tenminste wanneer de zaak voor ons waarheid is geworden – maar aan de andere kant is er toch zo onnoemelijk veel mee gezegd wat de mens, mij en u, de mens in het algemeen, niet aangenaam is, en ook niet aangenaam kan zijn.

En nu moet mij en u geschonken worden, telkens weer, om ons de vraag voor te leggen: ‘Geloof ik het? Is het voor mij werkelijkheid? Ben ik werkelijk ertoe gebracht, en word ik telkens ertoe gebracht om dit als vaststaand aan te nemen?’ ‘Ik ben het Licht der wereld, de Zon der gerechtigheid’, dat is een waarheid die nogal wat uitsluit! Wij kunnen gerust zeggen: zij sluit de mens uit. Zij sluit de gehele mens uit. Zij sluit het verstand van de mens uit. Het inzicht van de mens sluit zij uit, want, nietwaar, als de Heere Jezus is het Licht, de Zon, dan betekent dit dat er buiten Hem in het geheel geen licht is, tenminste geen waar, geen echt licht, niet iets dat in de volstreekte zin van het woord licht genoemd kan worden. Een man als

de apostel Paulus had dit geheel voor zijn rekening genomen. Hij schrijft aan de gemeente van Efeze: 'Want gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht in den Heere' (Ef. 5:8). Dus de apostel Paulus geloofde, want voor hem was het waarheid, bij hem was het zover gekomen, en kwam het telkens zover, dat hij in oprechtheid kon zeggen: 'Ja, Christus is het Licht, Hij is de Zon.'

Nu moeten wij eens een ogenblik hierbij trachten stil te staan. Wanneer wij onszelf nu eens nagaan, de gehele dag door, en vooral ook wat betreft de praktijk van het leven, dan zouden wij toch kunnen opmerken dat wij mensen zijn die nogal veel waarde hechten aan ons verstand en inzicht. Hoe gemakkelijk komt een mens er niet toe om op zijn verstand, op zijn inzichten te vertrouwen! Hoe gemakkelijk zet hij door, of tracht hij door te zetten wat hij meent dat recht is! Hoe kan een mens voor zijn mening strijden! Hij kan zozeer op zijn mening staan dat hij moeilijkheden verwekt, gekrakeel, twist, ja, dat hij zijn naaste, met wie hij misschien omgang heeft, verlaat, dat er een scheiding komt. Dat kan ieder in zijn eigen leven waarnemen, en hij ziet het ook in het leven van anderen. Hieruit blijkt genoegzaam dat een mens veel waarde hecht aan de werking van zijn verstand en aan zijn inzicht. En wanneer wij met de buitenwereld in aanraking komen, en men leest boeken of een krant, of wanneer men met mensen in aanraking komt, dan ontmoet men natuurlijk hetzelfde, namelijk dit dat de mens waarde hecht aan wat hij zegt of wat hij ziet of meent te zien, dat hij daarvoor opkomt, daarvoor strijdt, dikwijls moeite ervoor over heeft om zijn opinie, zijn mening, gezag te doen verkrijgen. Wij weten daarbij hoe gemakkelijk wij twee dingen doen: aan de ene kant werpen wij gemakkelijk de opinie van een ander omver, gaan wij gemakkelijk in tegen wat een ander zegt, en aan de andere kant nemen wij gemakkelijk over wat een ander zegt. Dat kunt u ook allemaal in uw eigen leven waarnemen.

En dan is er nog dit: Hoever staat een mens in het algemeen, of hij godsdienstig of ongodsdienstig is, van de Bijbel af, dus ook van de zo-even genoemde uitspraak van de Heere Jezus: 'Ik ben het Licht der wereld.' Hoever staat de wereld daar toch van af, de godsdienstige wereld zo goed als de ongodsdienstige wereld! Dat kunnen wij ook opmerken wanneer wij een boek of een krant zich horen uitspreken over wat de inhoud van de

Schrift zou zijn. Komt het dan niet aan de dag hoever een mens ervan verwijderd is, hoe zijn innerlijk bestaan ertegen ingaat, en hoe ieder mens elk ogenblik gereed is om de wapenen op te nemen om de inhoud van de Schrift te bestrijden, zelfs wanneer hij misschien zelf gezegd heeft dat hij de Bijbel houdt voor het Woord van God? Ook dit kunt gij waarnemen, als gij tenminste opmerkend en denkend door het leven gaat.

En nu ónze houding. Nu moet volgens de Heere Jezus en volgens het Woord onze houding in het leven tegenover onszelf, tegenover onze naasten en tegenover de wereld in het algemeen, zijn, dat wij geloven dat Christus het Licht is, dus dat duisternis dáár is waar Christus niet gevonden wordt. Dat is een ding – zo heb ik in het begin gezegd – dat is een geweldige zaak, dat te geloven, dat consequent door te zetten. Christus is het Licht, wat een grote zaak is dat! Wat moet er dan niet in ons overwonnen zijn, en wat moet er niet dagelijks in ons overwonnen worden!

Want nu moet, ten eerste, alles duisternis bij ons worden. Dat hele leven, dat leven van denken, dat gedachteleven dat wij hadden, de één gedurende langere, de ander gedurende kortere jaren, heel dat gedachteleven moet duisternis geworden zijn. In de tweede plaats moet dat gedachteleven telkens duisternis worden, waarvan dan het gevolg moet wezen dat wij weer tot het Licht gaan, dat is, tot de Heere Jezus Christus, en dat wij ons neerzetten aan Zijn voeten, zoals Maria dat heeft gedaan, en dat wij bidden met de dichter van 25e Psalm: 'HEERE, maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden' (vs. 4). Dit noemt de Schrift leven, en ieder moet zich dus afvragen of hij het in dezen met de Schrift eens is, of dit ook voor hem leven is. Zo moet het volgens de Schrift voor ons geworden zijn.

Hoe het voor ons zo wordt, dat zullen wij nu niet bespreken, maar ik verwijs daarvoor naar de geschiedenis van Saulus van Tarsen. Wij kunnen in zijn geschiedenis zien hoe het zover komt dat Christus voor ons het Licht is. De geschiedenis die wij vinden in Handelingen 9 hebben wij na te gaan, en dan kunnen wij het zien. Wij kunnen in korte woorden zeggen: de Heilige Geest moet ons de kennis van de Wet en het Evangelie hebben geschonken. Dat Saulus ook op zijn licht gesteund had, kunnen wij zien uit deze woorden: 'Ik meende waarlijk bij mijzelf, dat ik tegen den Naam van Jezus van Nazareth vele wederpartijdige dingen moest doen' (Hand. 26:9). Wanneer hij zegt: 'Ik meende', dan blijkt hieruit dat dit licht

opgehouden had te schijnen, dat het voor hem duisternis geworden was. Dus hierin zien wij, om deze geschiedenis alleen maar te noemen, hoe het licht in de ziel van een mens uitgedoofd wordt. En dat is noodzakelijk; het licht moet in de ziel van een mens uitgedoofd zijn.

Zoals de werkelijkheid is volgens de Schrift, zo moet voor ons de werkelijkheid ook geworden zijn. De fakkel der kennis ontviel aan Adams hand. Dus, toen aan de hand van Adam de fakkel der kennis ontviel, stond hij in de duisternis. Dat is de werkelijkheid volgens de Schrift. En nu moet u zich afvragen of u in de duisternis bent komen te staan. Een mens kan dat natuurlijk nooit zien, of het Licht moet over ons opgaan, want onze ogen zijn aan de duisternis gewend, en wij zouden het Licht nooit kunnen verdragen. Zomin als iemand die zijn gehele leven in een donkere spelonk gezeten heeft de zon zou kunnen verdragen, zomin kunnen wij het Licht verdragen als niet de wedergeboorte hiermee gepaard ging. Dus dit wat betreft de vraag hoe het in het leven van een mens, in zijn hart, duisternis wordt.

En nu ziet de mens uit deze duisternis Christus, het Licht, de Zon der gerechtigheid. Dan is hij een overwonnen, een ingewonnen mens geworden. En al wat zich nu verhief, is neergelegd aan de voeten van Jezus. Om de woorden van de Schrift te gebruiken: de gedachten en overleggingen des harten zijn gevangen genomen (2 Kor. 10:5). In dat ogenblik is waar, wat in een kort gebed staat: 'O grote Christus, eeuwig Licht; niets is bedekt voor Uw gezicht' (Avondzang, vers 1). Dat is het opgaan van de Zon der gerechtigheid.

Om dit nu te kunnen geloven, moet men een totaal overwonnen mens zijn. Er moet van ons niet het minste overgebleven zijn. Wij moeten verdoemd zijn, vernederd zijn. Niet alleen moeten wij vernederd zijn, maar wij moeten een welgevallen hebben aan de waarheid dat het bij ons enkel duisternis is. Dat moet gebeurd zijn. En nu komen wij met deze belijdenis en met dit geloof in het leven te staan, en wij worden nu in staat gesteld tegen de beweringen van de gehele wereld in, tegenover het beweren van de godsdienstige wereld en tegenover het beweren van de ongodsdienstige wereld in, vol te houden, te blijven belijden dat Christus is het Licht, dat Hij is de Zon der gerechtigheid, zodat wij buiten deze waarheid niets van dien aard toelaten. Dat ons hart tekent, sterk spreekt, wanneer

deze waarheid tegengesproken wordt en ook wanneer deze waarheid bekend wordt, beleden wordt, dat zijn toch geweldige dingen. En ik raad u aan, zoals ik het ook tegen mijzelf zeg, om daar niet licht overheen te gaan. Wij zouden gerust kunnen zeggen dat dit wel een dagelijks onderzoek vereist. Is het nu werkelijk zo? Heb ik ten slotte maar niet op enig goed geluk af iets aangenomen dat mijn eigendom nooit werd? Heb ik het maar niet toegegeven zonder dat ik het mij waarlijk toegeëigend had, zonder dat mijn hart in staat was het zich toe te eigenen? En dan moet men verder zich afvragen, als men meent dat men het zich toegeëigend heeft, of men zich daarbij wél bevindt, of men daarin geluk, sterkte en blijdschap heeft, en of het zó in ons binnenste is, dat het ons voorkomt dat wij ons niet meer behoeven te bedenken of het wel zo is, dat deze waarheid dus zó vlak in ons hart ligt, dat zij meer ons heeft dan dat wij haar hebben.

‘Ik ben het Licht, Ik ben de Zon der gerechtigheid.’ En nu moet in dat Licht alles worden gezien, want als de zon opgaat, dan zien wij ook. Wij zien onszelf en wij zien wat ons omringt. Wij zien wat binnen het bereik is. Dus als een mens gelooft, dan ziet hij de dingen in het licht dat Christus is, dat God is. En dat sluit in dat een mens van harte bekent dat vóór Jezus Christus in zijn hart geopenbaard werd, hij de dingen niet had gezien, niet had leren kennen, niet had begrepen. En dit bevestigt de apostel Paulus dan weer wanneer hij zegt: ‘De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden’ (1 Kor. 2:14).

Kijk, dat zijn de dingen van het Koninkrijk Gods, naar het inzicht dat ik hoop dat God mij daarin gegeven heeft. Nu, als dit de dingen van het Koninkrijk Gods zijn, en zij zijn het voor ons ook geworden, dan kan het niet anders of wij zullen veel in ons leven met deze dingen bezig zijn, en er zullen krachten in ons werken om gedurig onze eigen inzichten, onze eigen opvattingen te overwinnen. Wij hebben en wij houden onze eigen opvatting; wij zullen ons vlees en bloed met ons omdragen – maar er zullen steeds krachten in ons werken: de kracht des Geestes die ons in staat stelt om wat wij zélf denken, menen, bereid zijn als onze overtuiging op te geven, te overwinnen, en gedurig weer te kruipen naar de plaats waar maar voor één woord plaats is. Dat is het woord van de 25e Psalm: ‘Maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden’ (vs. 4). En dan komt vanzelf nog

een andere zaak. Wij hebben moed. Wij ontvangen telkens moed om, wat betreft ons leven, alleen op dat Licht af te gaan. Wij hebben daartoe de moed, en wij krijgen in ons leven de genade om deze moed te betonen, op dat Licht af te gaan, en daarbij niet bepaalde belangen, bepaalde inzichten, bepaalde opvattingen vooraf voor onszelf te reserveren, apart te houden, en pas dan te gaan vragen: ‘Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?’ Voelt u wel wat ik bedoel? Een mens kan eerst bepaalde belangen, die hij nastreeft, reserveren voor zichzelf, opdat God er Zich niet mee inlaat, en dan gaan vragen: ‘Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?’ Zó niet, maar het gaat erom of wij de moed hebben om in het leven het Lichtspoor hetwelk ten slotte Christus is, te volgen. Dat zijn de geweldige dingen van het geestelijke leven, en alleen waar deze heelheid is, is sterkte en blijdschap, moed en kracht. En waar deze heelheid niet is, waar dus gedeeldheid is, daar kan geen blijdschap, geen kracht zijn; daar hinkt een mens op twee gedachten.

Dat zijn de dingen die we onszelf voor te leggen hebben. En gelukkig de mens die telkens ertoe gebracht wordt dat hij in oprechtheid om deze dingen kan vragen. Het betekent de vernietiging van hemzelf, maar deze vernietiging betekent gelijktijdig de verheerlijking van hemzelf, maar dan in Christus Jezus, in God. Van onszelf brengen wij ons nooit tot deze dingen. Hier schiet al wat van de mens is ten enenmale tekort, maar het is het werk des Geestes. En waar dat is, daar wordt een mens op deze plaats gebracht. En als wij nu bij elkander komen en gij bij elkander komt, dan zouden wij over deze dingen moeten spreken, zo spoedig mogelijk het over deze dingen moeten hebben, en allerlei beuzelingen opzij laten, en vooral niet over andere mensen spreken, nooit over andere mensen spreken, maar wij zouden het over deze dingen moeten hebben. Dat zou een geestelijke conversatie betekenen, welke geestelijke conversatie helaas maar al te veel wordt gemist. Is het leven niet rijk, als een mens denkend en opmerkend daardoor gaat? Als men één dag neemt, wat is er dan op die dag niet opgemerkt en had niet opgemerkt kunnen worden? En nu is het geestelijke leven nog veel rijker. Wat zou er niet kunnen worden opgemerkt wanneer wij opmerkend waren. En als dan twee mensen met elkander in aanraking kwamen en die hadden dan over deze dingen een enkel woord kunnen spreken, wat zou dat aangenaam zijn. Maar in de regel wordt het gemist.

Gezongen: Psalm 111:5 en 6.

Gebed:

Ach, Heere, het blijkt dat de psalmist óók deze ervaring heeft gehad. De vreze van Uw Naam was voor hem geworden een beginsel der wijsheid, en hij had bevonden dat allen die Uw Naam vrezen, goed verstand hebben. Dat wij van geen andere geest mochten zijn! Dat het ook onze overtuiging mocht zijn. Dat Gij, gelijk Gij het in zijn hart gewerkt hebt, het ook in ons gewerkt mocht hebben, en het nóg mocht werken, dat wij werkelijk stil zijn tot U, en zeggen: ‘Van Hem is mijn heil.’

Amen.

Johannes Calvijn over Johannes 8:12

‘Jezus dan sprak wederom tot henlieden, zeggende: Ik ben het Licht der wereld; die Mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben.’

‘Ik ben het Licht der wereld.’ Dit nu is wel een zeer schone titel van Christus, als Hij het Licht der wereld genoemd wordt. Want omdat wij allen van nature blind zijn, wordt ons het middel voorgesteld waardoor wij, uit de duisternis gerukt en verlost zijnde, het waarachtige licht deelachtig kunnen zijn. En deze weldaad wordt niet slechts aan deze of gene aangeboden, want Christus noemt Zich het Licht der ganse wereld. Hij wilde immers door die algemene uitdrukking niet alleen het onderscheid weg nemen tussen Joden en heidenen, maar ook tussen geleerden en ongeleerden, tussen hooggeplaatsten en het gewone volk. Maar voor alles moeten wij de noodzaak begrijpen om dit Licht te zoeken. Want niemand zal zich ooit tot Christus begeven om verlicht te worden, dan die bekend heeft dat deze wereld duisternis is en dat hijzelf ten enenmale blind is.

Laten wij dan weten dat wanneer de weg om het Licht te verkrijgen ons in Christus gewezen wordt, wij allen van blindheid beschuldigd worden en dat al het licht dat wij elders menen te vinden, gelijk is aan duisternis en

een donkere nacht. Want Christus spreekt van het licht niet als van iets wat Hij met anderen gemeen heeft, maar Hij schrijft het aan Zichzelf toe als iets dat Hem alleen eigen is. Daaruit volgt dat er buiten Hem zelfs geen vonkje van waarachtig licht is. Er vertoont zich weleens een soort van glans, maar die is gelijk als de bliksem, die slechts de ogen verblindt. Verder moeten wij hier opmerken dat de kracht en het werk van de verlichting niet beperkt wordt tot de Persoon van Christus. Want hoewel Hij wat het lichaam aangaat, verre van ons is, toch straalt Hij dagelijks Zijn Licht tot ons uit door de leer van het Evangelie en door de verborgen kracht van Zijn Geest. Toch is ons de volle beschrijving van dit Licht nog niet duidelijk, tenzij wij leren dat wij door het Evangelie en de Geest van Christus verlicht worden, zodat wij verstaan dat in Hem de bron van alle wetenschap en wijsheid verborgen is.

‘*Die Mij volgt.*’ Hij voegt bij Zijn onderwijs een aansporing, die terstond door een belofte bevestigd wordt. Want als wij horen dat wie zich aan de leiding van Christus overgeven, buiten gevaar van dwaling zijn, dan moet ons dat opwekken om te volgen, en Hij strekt als het ware de hand uit en trekt ons Zelf daartoe.

Het zwaarst moet ook wel wegen die zo ruime en heerlijke belofte, dat zij die op Christus het oog richten, zeker zijn dat er een veilige weg voor hen wezen zal midden door duisternis heen, en dat niet alleen op een gedeelte van de weg, maar totdat zij het einde van die weg hebben bereikt. Want dat betekent dat spreken in de toekomstige tijd, namelijk zij *zullen* niet wandelen in de duisternis, maar zij *zullen* het Licht des levens hebben. Die laatste woorden hebben dezelfde strekking, en daarin wordt de eeuwigheid van het Licht duidelijk uitgedrukt. Daarom behoeven wij niet te vrezen dat het Licht ons midden op de weg verlaten zal, want het geleidt ons tot het leven.

Het ‘*Licht des levens*’ wil naar Hebreeuws spraakgebruik zeggen: een levendmakend Licht.

Voorts is het geen wonder dat er zulk een dikke duisternis van dwalingen en bijgeloof in de wereld heerst, omdat er zo weinigen zijn, die op Christus zien.

Thomas Shepard over de verbrokenheid van hart

Wat is de mate van verbrokenheid van hart zoals de Heere die in alle uitverkorenen werkt?

Er is zoveel verbrokenheid van hart of zondebesef nodig om het doel te bereiken. Welnu, wat is het doel ervan? Geen ander dan dat de verootmoedigde ziel door het geloof tot Christus zal gaan opdat Hij haar zonde zal wegnemen. Het naaste doel van de verbrokenheid van hart is de verootmoediging. Het is opdat de ziel op deze wijze van de zonde los gemaakt zal worden en de zonde vaarwel zal zeggen. Het uiteindelijke doel is dat zij, nu verootmoedigd, tot Christus zal gaan opdat Hij de zonde zal wegnemen. Want geliefden, de veroordeling van de wereld is niet zozeer dáárin gelegen dat zij zondig is, onder de macht en schuld van de zonde, maar wel daarin dat zij niet wil dat de Heere Jezus de zonde zal wegnemen. Dat, zeg ik, is de voornaamste belemmering bij het behouden worden (Joh. 3:19, 5:40). Jeremia 13 vers 27: ‘Jeruzalem, zult gij niet rein worden?’ Dat was het grote kwaad van de mensen. Ze waren niet alleen verontreinigd, maar ze wilden zich ook niet laten reinigen. Daarom rolt de Heere Jezus deze steen van het graf weg en werpt Hij deze berg omver. Omdat de ziel eerst in Christus moet geloven voordat zij de genade uit Christus kan ontvangen, moet zij voor het wegnemen van de zonde tot Christus komen voordat de Heere vergeving schenkt. Voor de ziel is het dus noodzakelijk dat zij in zoverre van de zonde is losgemaakt, dat zij zal komen. Er is zoveel vrees en droefheid nodig, dat zij van de zonde wordt losgemaakt. Het is nodig dat de ziel in zoverre wordt losgemaakt van de zonde, dat zij gewillig gemaakt wordt om te komen, althans niet onwillig zal zijn, opdat de Heere Jezus de zonde zal wegnemen. Immers, wie ook maar tot Christus komt, of niet onwillig is dat Christus tot hem zal komen om al zijn zonde weg te nemen, die is – wat hij ook denkt – tevoren enigszins los gemaakt en afgescheiden van de zonde.

‘O,’ zegt een arme zondaar wanneer de Heere zijn hart heeft geraakt en hij zijn schuld, de verschrikking en de geweldige kracht van de verdorvenheid gevoelt, ‘als de Heere Jezus al dit kwaad van mij zou willen wegnemen, ook al kan ik dat niet en kunnen de middelen dat niet, dan zal dat een buitengewoon grote genade zijn.’ De Heere brengt het hart geen wond

toe met het doel dat de ziel die eerst zelf geneest voordat zij tot de Geneesheer gaat; wel dat zij die wond zal opsporen of haar nood beseffen, zodat zij een Geneesheer wil hebben en naar Hem zal verlangen, naar de Heere Jezus, opdat Hij zal komen en die wond zal genezen.

Dit is de grote vergissing van veel christenen: ze willen zichzelf eerst vroom maken en hun sieraden opdoen voordat ze tot Christus komen en in Christus geloven. Zij vinden hun wonden en hun droefheid zo gering, dat ze er niet naar verlangen genezen te worden; of, als dat wel zo is, doen ze hun best zichzelf eerst te genezen voordat ze naar de Geneesheer gaan. Vandaar die vele klachten: ‘Wat heb ik met Christus van doen? Wat zou Hij met mij van doen hebben, met mij en mijn onheilige, afschuwelijke, harde, blinde en vreselijk goddeloze hart? Als ik meer verootmoedigd was, en heiliger, zou ik wel tot Hem gaan en denken dat Hij wel tot mij zou komen.’

O, om ’s Heeren wil, doe de genade van Christus geen oneer aan! Het is waar: zolang u niet belast bent, niet verootmoedigd en niet losgemaakt van de zonde, kunt u niet tot Christus komen. U kunt niet in deze Olijfboom worden ingeënt zolang u niet wordt afgesneden, afgesneden ook van uw oude wortel. Bedenk voor eens en voorgoed dat er niet méér droefheid over de zonde, niet méér scheiding van de zonde nodig is om u met Christus te verenigen dan zoveel om u gewillig te maken, of liever: niet ónwillig te maken dat de Heere de zonde zal wegnemen.

Weet, dat als u, voordat u met Christus wordt verenigd, naar een grotere mate van verootmoediging verlangt dan deze, u daarin alleen maar meer hoogmoed laat zien. Dan wilt u liever bij uzelf te rade gaan om uzelf heilig en ootmoedig te maken, opdat u Christus waardig zult zijn. Maar u moet uit uzelf uitgaan, tot de Heere Jezus, opdat Hij uw zonde zal wegnemen.

Kort gezegd: u die denkt dat Christus u niet kan liefhebben zolang u zich niet optooit, en denkt dat u daarin oprecht bent – wat hoogmoed is – dan moet u anders over Christus gaan denken.

Als de Heere Zijn kinderen leert hoe zij na zware zonden tot Hem moeten terugkeren, wijst Hij hun deze weg: Ga niet omzwerfen om zelf uw ongerechtigheden weg te krijgen. Blijf niet in uw zonden en leef er niet zorgeloos in voort totdat de Heere Zelf die ongerechtigheid wegneemt. Hij gebiedt Zijn kinderen dat ze tot Hém zullen komen, en zeggen: ‘Heere, neem weg alle ongerechtigheid’ (Hos. 14:3). U zult zien dat Efraim

zichzelf beklagt (Jer. 31: 18). Maar hoe doet hij dat? Zegt hij dat hij gevoelt dat zijn zonden nu geheel zijn weggenomen? Nee, maar hij verlangt er wel naar dat de Heere hem zal bekeren, en dan, zegt hij, zal ik bekeerd zijn. Het is alsof hij wil zeggen: ‘Heere, ik zal nooit van dit koppige, ellendige hart afkomen, en mij evenmin tot U bekeren opdat Gij het zult wegnemen, als *Gij* mij niet bekeert – en dan zal ik werkelijk bekeerd zijn.’

Wat zegt de boetvaardige Kerk? ‘Komt,’ zegt zij, ‘laat ons wederkeren tot den HEERE’ (Hos. 6:1). Zij zou bedenkingen kunnen hebben, en zeggen: ‘Ach, de Heere is onze tegenstander, Hij verwondt ons, Hij heeft ons verscheurd. We zijn nog niet geheeld, maar liggen terneer, dood en gewond. Zal zo’n dode geest leven?’ Let eens op wat dan volgt. ‘Het is zeker waar: Hij heeft ons een wond toegebracht. Laten we daarom tot Hem gaan, opdat Hij ons zal genezen en ons na twee dagen levend zal maken’ (vs. 2). De Heere verlangt niet méér van ons dan dat we zó tot Hem zullen komen. Zeker, nadat een christen in Christus is overgegaan, moet hij ernaar staan om steeds meer zondebesef te krijgen. Dat zal u almaar dichter naar Christus toe drijven. Weet dan toch dat de Heere, voordat u tot Hem komt, niet méér verlangt dan dit. Omdat Hij niet meer verlangt dan dit, is het ook Zijn eigen Geest, Die het werk moet doen. Dat is niet dat wat *wij* kunnen. Zoveel zal de Geest doen, en zoveel eist Hij ook van degenen die Hij bedoelt te behouden. Als u niet tot Christus wilt komen opdat Hij uw zonden zal wegnemen, zult u zonder enige twijfel in die zonden te gronde gaan. Als de Heere die droefheid werkt, opdat u gewillig zult zijn dat de Heere de zonden wegneemt, zult u er zonder enige twijfel van verlost worden.

De gezonde gelovige, Houten: Den Hertog 2012, p. 75 e.v.